

BÖLÜM 55

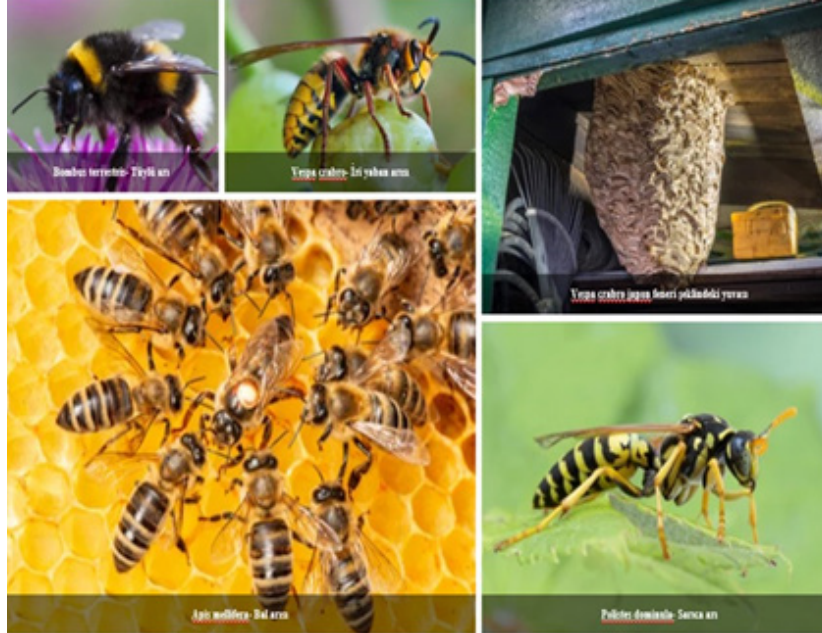
ARI ALERJİSİNDE KORUYUCU ÖNLEMLER VE ADRENALİN OTOENJEKTÖR KULLANIMI

Tuğba GÜLER¹

GİRİŞ

Arılar, *Hymenoptera* takımının, bal arısı (*Apis mellifera*) ve tüylü arı (*Bombus terrestris*) türlerinin yer

aldığı *Apidea* ailesi ile; sarı arı (*Vespula germanica*), sarıca arı (*Polistes dominula*) ve eşek arısı (*Vespa crabro*) gibi türlerin yer aldığı *Vespidae* ailesine ayrılır (1-3) (Tablo-1).

¹ Uzm. Dr., Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk İmmünoloji ve Alerji BD., tugbacihanguler@gmail.com

SONUÇ

Hymenoptera türleri arasında yer alan bal arıları, yaban arıları (eşek arıları), sarıca arı tarafından olan sokulmalarda çoğu insanda sadece küçük lokal reaksiyonlar gelişir ancak venom alerjisi olan hastalar, şiddetli olabilen ve ölümlerin önde gelen nedeni olan sistemik alerjik reaksiyonlar (yani anafilaksi) için risk altındadır. Komplike olmayan lokal reaksiyonlarda genellikle soğuk kompres uygulamasının yapılması yeterli iken anafilaksi geliştiğinde ise, diğer nedenlerden kaynaklanan anafilaksinin tedavisinde olduğu gibi, tedavinin ilk basamağı uyluğun anterolateraline intramüsküler adrenalin uygulanmasıdır. Taburculukta hastalar için acil eylem planı hazırlanmalı ve yazılı olarak ellerine verilmeli, ayrıca venom immünoterapinin gerekliliği açısından bir alerji immünoloji uzmanına yönlendirilmelidirler.

KAYNAKLAR

1. Gülbahar O, Ural C. Arı Alerjisi. Ege Tıp, İzmir, 2020.
2. Ochfeld EN, Greenberger PA. Stinging insect allergy and venom immunotherapy. *Allergy Asthma Proc.* 2019;40(6):372-5.
3. DBK G. Insect allergy. In: In Burks AW HS, O'Hehir RH, eds., editor. *Middleton' s Allergy: Principles and Practice.* Ninth edition. ed: Elsevier Inc.; 2020. p. 1335-49.
4. Grabenhenrich LB, Dölle S, Moneret-Vautrin A, Köhli A, Lange L, Spindler T, et al. Anaphylaxis in children and adolescents: The European Anaphylaxis Registry. *J Allergy Clin Immunol.* 2016;137(4):1128-37.e1.
5. Wang J, Sicherer HS. 2020, Insect allergy. Kliegman RM GIJ, Blum NJ, Shah SS, Tasker RC, Wilson KM, Behrman RE. *Nelson Textbook of Pediatrics* 21 ed. 5076-85. p. Elsevier Inc, Philadelphia, LA.
6. Gelincik A, Akın C, Şekerel BE, 2020. Arılar ve anafilaksi. *Türkiye Klinikleri*; 2020.p.57-61.

7. Bilò MB, Bonifazi F. The natural history and epidemiology of insect venom allergy: clinical implications. *Clin Exp Allergy.* 2009;39(10):1467-76.
8. Golden DB, Demain J, Freeman T, Graft D, Tankersley M, Tracy J, et al. Stinging insect hypersensitivity: A practice parameter update 2016. *Ann Allergy Asthma Immunol.* 2017;118(1):28-54.
9. Cardona V, Ansotegui IJ, Ebisawa M, El-Gamal Y, Fernandez Rivas M, Fineman S, et al. World allergy organization anaphylaxis guidance. *World Allergy Organ J.* 2020;13(10):100472.
10. Bees, Wasps, and Hornets.: CDC; 2018 (13/03/22, Available from: <https://www.cdc.gov/niosh/topics/insects/beeswasphornets.html>).
11. Greene A, Breisch NL. Avoidance of bee and wasp stings: an entomological perspective. *Current Opinion in Allergy and Clinical Immunology.* 2005;5(4):337-41.
12. Stinging Insect Allergy (13/03/22, Available from: <https://www.aaaai.org/Conditions-Treatments/Allergies/Stinging-Insect-Allergy>).
13. Kocabas C. Anaphylaxis. *Turkish National Guideline 2018 Supplement: 1.* (2018).
14. Mungan D, Akın C, Şekerel BE, 2020. Anafilaksi tedavisi. *Ankara: Türkiye Klinikleri*; 2020. p.68-74.
15. Liu X, Lee S, Lohse CM, Hardy CT, Campbell RL. Biphasic Reactions in Emergency Department Anaphylaxis Patients: A Prospective Cohort Study. *J Allergy Clin Immunol Pract.* 2020;8(4):1230-8.
16. Muraro A, Worm M, Alviani C, Cardona V, DunnGalvin A, Garvey LH, et al. EAACI guidelines: Anaphylaxis (2021 update). *Allergy.* 2022;77(2):357-77.
17. Lieberman P, Nicklas RA, Randolph C, Oppenheimer J, Bernstein D, Bernstein J, et al. Anaphylaxis--a practice parameter update 2015. *Ann Allergy Asthma Immunol.* 2015;115(5):341-84.
18. FE. S. Anaphylaxis: Assessment and Management. . In: Leung DYM SS, Bonilla FA, Akdis C, Sampson HA , (eds). editors. *Pediatric Allergy Principles and Practice* 3rd edition. ed: Philadelphia: Saunders Elsevier; 2016. p. 524-36.
19. Sirin Kose S, Asilsoy S, Tezcan D, Al S, Atay O, Kangalli O, et al. Is There an Optimal Training Interval to Improve the Correct Use of Adrenaline Auto-Injectors? *Int Arch Allergy Immunol.* 2020;181(2):136-40.